

Міністерство науки і освіти
України
Сумський державний
університет
Кафедра мовної підготовки
іноземних громадян

Co-funded by
the European Union

МАТЕРІАЛИ

VII Всеукраїнської науково-практичної студентської онлайн-конференції «НАУКОВА СПІЛЬНОТА СТУДЕНТІВ XXI СТОЛІТТЯ»

24-25 квітня 2024 року

Суми-2024

УДК: 81'243:37(063)(0.034)

НЗ4

Редакційна колегія:

Сидоренко Ольга Павлівна – кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри мовної підготовки іноземних громадян
Сумського державного університету;

Біденко Лариса Валентинівна – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри мовної підготовки іноземних громадян Сумського
державного університету;

Левенок Інна Сергіївна – доктор філософії з педагогічних наук,
старший викладач кафедри мовної підготовки іноземних громадян
Сумського державного університету

НЗ4 **Наукова** спільнота студентів XXI століття : матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної студентської
онлайн-конференції /упоряд. О. П. Сидоренко, Л. В.
Біденко, І. С. Левенок. – Суми : Сумський державний
університет, 2024. – 138 с.

Матеріали містять тексти доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції «Наукова спільнота студентів XXI століття». Досліджуються проблеми впровадження інноваційних методів навчання української мови як іноземної, формування мовної особистості в новому полікультурному просторі (проблеми адаптації, діалог культур, формування поліетнічної толерантності), застосування нових технологій у процесі викладання загальноосвітніх дисциплін на підготовчому відділенні для іноземних студентів.

УДК: 81'243:37(063)(0.034)

© Колектив авторів, 2024
© Сумський державний університет, 2024

Секція 2

Міжкультурний діалог в освітньому просторі

Беценко Тетяна Петрівна,
доктор філологічних наук, професор
Суми, Україна

ДО ПИТАННЯ ПРО РОЛЬ КРАЄЗНАВЧИХ СТУДІЙ У ЗВО ЯК ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-КРЕАТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ (ДЕЯКІ ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАГИ)

Нині не применшують ваги наукові студії, спрямовані на пошуки своїх праякоренів, вивчення та різнобічне пізнання історії, культури мікрорегіону, його топонімікону. Саме таким напрямом діяльності займається краєзнавство.

Мета розвідки – окреслити в загальних рисах роль краєзнавства як ґрунту для розвитку творчого потенціалу майбутнього фахівця.

Виклад основного матеріалу

Краєзнавство – комплекс наукових дисциплін, різних за змістом та методами дослідження, які в своїй

сукупності створюють ґрунт для наукового і всебічного пізнання краю. Предметом краєзнавства є природа, населення та господарство, історичне минуле, мистецтво, культура певного регіону. Краєзнавство безпосередньо пов'язане з розвитком творчого потенціалу особистості. Якнайтісніше краєзнавство інтегрує мову, літературу, історію, географію. Цінними для краєзнавчих дослідів постають факти народної медицини, сільського господарства, економічного укладу регіону тощо, культури та побуту місцевого населення. Майже не виокремлене і не набуло поширення у вітчизняній науці спортивне краєзнавство, на що треба звернути увагу.

За нашими спостереженнями, краєзнавчі студії у ЗВО – це можливість всебічного духовного збагачення особистості на ріднокультурному ґрунті. Вивчення джерельної бази краєзнавчого спрямування (освітньої, медичної, господарської, мовно-літературної, природничо-географічної, культурно-етнографічної, спортивної тощо) – шлях до різнобічного поглиблення

до духовного збагачення, інтелектуального зростання особистості майбутнього фахівця будь-якої галузі.

Заняття краєзнавством сприяє розвиткові інтелектуально-творчого потенціалу майбутнього фахівця – вчителя, лікаря, спортсмена, агронома, юриста: рідне середовище виступає якнайкращим взірцем для цього.

Творче мислення, творчий підхід у роботі можливі тоді, коли добре обізнаний з рідним, близьким тобі досвідом (цьому слугують приклади життєдіяльності визначних персоналій, їх досягнення, надбання, особистий внесок у розвій науково-практичної діяльності).

Крім того, краєзнавчий матеріал, заняття краєзнавчими дослідженнями формують патріотичні настрої, разом з тим – активну громадянську позицію індивіда, апелюючи до збагачення почуттєвої сфери особистості.

У цілому краєзнавчі пошуки є надзвичайно потужним знаряддям для того, щоб сформувати цілісну і творчу, активно мислячу індивідуальність фахівця.

Відповідно до профілю ЗВО можливі такі загальні напрями краєзнавчих дослідів: «Медичне краєзнавство» (розвиток медичної галузі у регіоні; народна медицина краю; народні цілителі в мікрорегіоні; медичне краєзнавство в персоналіях та ін.); «Педагогічне краєзнавство» (історія розвитку освіти в мікрорегіоні; визначні педагоги краю, їх професійна діяльність та ін.); «Спортивне краєзнавство» (історія розвитку спорту в мікрорегіоні; визначні майстри спорту регіону (спортивне краєзнавство в персоналіях); спортивне краєзнавство в мемуарах, спогадах земляків та ін.); «Мистецьке краєзнавство» (музичне краєзнавство, художнє краєзнавство, хореографічне краєзнавство та ін.).

Окремі галузі краєзнавства розвиваються доволі плідно (скажімо, педагогічне краєзнавство, літературне краєзнавство, музичне краєзнавство). Однак є суттєва необхідність у поглибленні, розширенні краєзнавчих напрямів дослідження: скажімо, у створенні бази для розвитку спортивного краєзнавства тощо.

Треба відзначити, що є потреба у формуванні в майбутнього фахівця загальної краєзнавчої культури. До питань краєзнавчої культури зараховуємо і знання витоків географічних найменувань, поширених у регіоні. Як правило, мовляни обізнані з народною етимологією (Суми – від того, що на березі знайшли сумки; Ромни (Ромен) – від назви квітки ромен) і майже зовсім не освічені з питань наукового пояснення етимології топонімів.

Краєзнавчі студії у різнопрофільних ЗВО можуть бути реалізовані у різних формах (творчі завдання, статті, курсові роботи, конференції, доповіді на засіданнях гуртка та ін.). Важливо пам'ятати, що є необхідність зібрати, систематизувати й увіковічнити для майбутніх поколінь досвід та надбання з усіх галузей життєдіяльності. Таку роботу варто започатковувати у ЗВО і навчати цьому фахівців.

Висновки. Отже, краєзнавство як науково-дослідна царина, як навчальний предмет – це шлях і спосіб пізнання своїх витоків; краєзнавчі студії

служують формуванню цілісної, інтелектуально і духовно багатой особистості фахівця.

Список використаних джерел

1. Беценко Т. П. Етюди з топонімії Сумщини. Суми, 2000.
2. Історія педагогіки в персоналіях: У 2-х кн. К., 2005.
3. Лінгвокраєзнавство: Програма навчального курсу / уклад. Т. П. Беценко. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 12 с.
4. Літературне краєзнавство. Суми, 2002.
5. Михно Ю. Топонімічні студії рідного краю // Роменський літературно-історичний альманах. Ромни, 2009, №1. С.65-66.